

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.049/2023/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Megay Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: személy1 ügyvéd) által képviselt felperes1 (cím2) I. rendű felperes,
a dr. Merényi János ügyvéd (cím3) által képviselt felperes2 (cím4) II. rendű felperes,
és a dr. Horváth Péter János kamarai jogtanácsos által képviselt felperes3 (cím5) III. rendű felperesek által,
a dr. Mohai Máté István ügyvéd (cím6) által képviselt alperes (cím7) alperes ellen,
– vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított (és egyesített) perben –
a Fővárosi Törvényszék 2022. december 15. napján kelt 9.G.42.103/2020/89/I. számú ítélete ellen az alperes részéről 90. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság 9.G.42.103/2020/89/I. számú ítéletét részítéletnek tekinti; a részítéletet részben és akként változtatja meg, hogy az alperesnek az elsőfokú részítéletben rögzített, a hitelezői érdekeket sértő magatartásával összefüggésben a felperes2 vagyonának csökkenését 9.786.000 (kilencmillió-hétszáznyolcvanhatezer) forintban állapítja meg; ezt meghaladóan az I. és II. rendű felperes – a vagyonsökkenés mértékét érintő – keresetét elutasítja.

Az elsőfokú részítéletnek az alperest a III. rendű felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi.

Egyebekben az elsőfokú részítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjat, a II. rendű felperesnek bruttó 100.000 (százezer) forint ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltséget, továbbá kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a jelen részítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket az állami adó- és vámhatóság – 10032000-01070044-09060018 számú – illetékbevételei számla javára.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság 89-I. sorszámu ítéletében megállapította, hogy az alperes a felperes2 ügyvezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után, 2016. december 23-tól az ügyvezetési feladatát nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal az adós társaság vagyona 12.932.991 forinttal csökkent.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 762.000 forint, a II. rendű felperesnek 381.000 forint, a III. rendű felperesnek pedig 300.000 forint perköltséget, míg az államnak felhívásra 72.000 forint eljárási illetéket.

[2] Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint:

A II. rendű felperes (adós) a cég9-vel a ingatlan üzemeltetőjével kötött szerződésben foglaltak szerint vendéglátói szolgáltatást végzett a ingatlan épületében. A II. rendű felperes tagja és ügyvezetője tanúl és az alperes 2016. nyarán abban állapodott meg, hogy az alperes meg fogja vásárolni tanúl adós társaságban fennálló üzletrészt. Szerződéskötésre, vételár kifizetésére nem került sor, az alperes azonban tevékenyen részt vett az adós működtetésében. tanúl (a Cégnyilvántartásba bejegyzett ügyvezető) 2016. szeptember 1-jétől az alperest a bérbeadónak azzal mutatta be, hogy ügyvezetési feladatait ettől az időponttól kezdve az alperes látja el. Az adós dolgozóit a bejegyzett ügyvezető és az alperes is irányította. Az üzletrész adásvétele továbbra is előkészítési szakaszban volt, azonban 2016. szeptember 1-jétől a bejegyzett ügyvezető az alperes részére átadta az üzleti döntések jogát. Ezen időponttól kezdve 2017. március 17-ig az alperesnek a Cégnyilvántartásba történő vezetői tisztsége bejegyzéséig ténylegesen az alperes irányította az adós gazdasági társaságot, ő hozta a döntéseket a cég üzletvitele során. A cégszabályzat szerint az alperes 2017. március 17-től 2018. június 12-éig volt vezető tisztségviselő és az adós több mint 50%-os szavazati joggal rendelkező tagja. Az alperes a céget személyi változások nélkül vette át, így a pénzügyi munkatársakat is tovább foglalkoztatta. Az adósnál az I. rendű felperes könyvelési szolgáltatást végzett, a megbízási szerződést a II. rendű felperes képviselőjében tanúl korábbi ügyvezető kötötte. A megbízási díj 2016. novemberéig került megfizetésre, majd 2016. december 23-ai fizetési határidőt követően az adós nem teljesítette díjfizetési kötelezettségét az I. rendű felperesnek, mint megbízottnak. Az I. rendű felperes ezt követően is elvégezte a könyvelési feladatait 2017. augusztus 10-éig, amely időszakra vonatkozóan összesen 2.057.400 forint díjkövetelése keletkezett az adóssal szemben. A díj nem fizetése okán a szolgáltatást 2017. augusztusától nem végezte, tehát nem könyvelt és nem készítette el a társasági bevallásokat. Az adóssal szemben már 2016. november 10-étől több más követelés vonatkozásában eredménytelen végrehajtás folyt.

Az adósnak a 2016. december 31-ei üzleti évet záró pénzügyi beszámolója, mérlege szerint 26.863.000 forint vagyoni eszköze volt, ezt a mérleget az adós társaság a 2017. május 31-ei taggyűlési határozatával elfogadta.

Az I. rendű felperesnek 2016. december 23-ától az adós társasággal szemben lejárt követelése volt, amelyet az adós jogos ok nélkül nem teljesített, így ettől az időponttól kezdve az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

[3] Az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezte után is folytatott üzleti tevékenységet. Ennek során a szintén alperes ügyvezetésével működő cég8 részére 2016. szeptember 2-án 1.500.000 forint pénzkölcsönt adott.

2017. február 28-án a cég3-nek – amely céget az alperes testvére vezetett – átutalt 2.000.000 forintot egy korábbi, az adós részére nyújtott kölcsön visszafizetése címén.

2017. március, április, május hónapokban az adós folyamatosan nyújtott szolgáltatást a megrendelőinek, amelyből árbevétele származott, azonban 2017. március 10-én már 44.251.000 forint lejárt tartozása volt. Az adós bevételeit a szállítók kifizetésére is fordította. Az cég7-vel 2017. április 28-án éttermi felszerelések bérletére kötött szerződést, a bérelt eszközökről az adós számlát állított ki és az ellenértékét banki átutalással megfizette a bérbeadónak.

A folyamatos üzleti tevékenységek körében a cég4-vel 2015. május 5. és május 27-én kötött vállalkozási szerződést, amely munkaerő bérlésére irányult.

[4] A ingatlan épületének üzemeltetője az adós bérleti szerződését 2017. május 25-én azonnali hatállyal felmondta és 2017. június 9-ét jelölte ki az átadás-átvétel időpontjaként. Az alperes tanúl üzletrészét végül 2017. június 19-én megvásárolta, azonban – a felmondás miatt – a ingatlan üzemeltetési tevékenységét már nem folytathatta.

[5] Az adós felszámolási eljárása 2017. október 26-án előterjesztett hitelezői kérelem alapján 2018. június 12-ei kezdő időponttal lett elrendelve.

Az I. rendű felperes hitelezői igényét a felszámoló 2.379.412 forintban tartotta nyilván.

2017. júniusát követően az adós már bevételszerző, üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végzett.

[6] A felszámoló a 2018. november 19-én tartott hitelezői gyűlésen arról adott tájékoztatást, hogy az alperes az iratátadási kötelezettségét csak részlegesen teljesítette, tevékenységzáró mérleget nem adott át, az adós vagyonával nem számolt el és az adóssal szemben összesen 12.932.991 forint hitelezői igényt tartott nyilván. A felszámoló részére az I. rendű felperes, mint az adós könyvelője 2019. március 11-i jegyzőkönyvvel átadta az adós nagyobb mennyiségű iratanyagát. Az alperes az adós iratait Csepelre szállította, csak egyes iratokat tartott magánál, a többi iratot egy pincében helyezte el, ahol csőtörés miatt általa állítottan az iratok eláztak.

Az adós ellen 2017. október-2018. március közötti időszak vonatkozásában adóhatósági ellenőrzés is folyt, amelynek eredményeképpen a hatóság 5.690.726 forint különböző adónemekben fennálló adótartozást állapított meg.

[7] 2021. május 31-én az alperes a felszámoló részére eszköz átadás-átvételi jegyzőkönyvvel átadta az adós egyes vagyonelemeit. Ugyanakkor 2021. május 30-án közzétette a 2017. évi tevékenységzáró mérleget. Az átadott eszközök értéke azonban nem felelt meg a tevékenységzáró mérlegben megjelölt vagyonnak. A közzétett zárómérlegben az eszközök soron közel 20.000.000 forint vagyon került feltüntetésre, amely azonban a felszámolási vagyonban nem állt rendelkezésre.

[8] A felszámoló 2021. december 29-én a bíróság és a hitelezők részére megküldött közbenső mérlegben az összhitelezői igényt 13.834.872 forint összegben jelölte meg.

[9] Az I. rendű felperes 2018. november 30-án keresetet nyújtott be, melyben kérte annak megállapítását, hogy az alperes a felperes2 ügyvezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után az ügyvezetési feladatát nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal az adós vagyona 12.932.991 forinttal csökkent.

A keresete ténybeli alapjaként előadta az alperes ténylegesen 2016. szeptember 1-től irányította, működtette az adós gazdasági társaságot, a döntéseinek meghozatalára tényleges meghatározó befolyást gyakorolt, ezért úgynevezett árnyékvezető volt.

A 2016. évi mérlegadatokat szerint nagyobb volt az adós vesztesége, mint 2015-ben, ami az alperes irányítása alatt keletkezett.

Állította, az alperes 2017. március 17-től bejegyzett ügyvezetőként az adós 2017. évi mérlegét, pénzügyi beszámolóját nem készítette el, nem tette közzé, felszámolásban tevékenységzáró mérleget nem készített, az adós iratait teljeskörűen nem adta át és az adós utoljára még ismert 26.863.000 forint értékű vagyonával a felszámoló részére nem számolt el.

Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének időpontját véglegesen 2016. december 23-ai időpontban jelölte meg, amely időponttól már követeléssel rendelkezett az adóssal szemben.

[10] Érvelése szerint az alperes a 2016. évi beszámolóképzési és letétbe helyezési kötelezettségének nem tett eleget és nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a), d) pontjaiban foglaltakat, ezért a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint az alperesnek kell bizonyítani, hogy ügyvezetése időtartama alatt nem következett be az adósnál fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[11] Az I. rendű felperes az alperes felróható jogellenes vezetői magatartásaként jelölte meg, hogy a cég6-nek eszközbérlés jogcímén szerződés és teljesítés igazolás nélkül 2017. április 7-én 4.528.155 forintot, 2017. május 11-én 4.528.155 forintot fizetett meg, továbbá teljesítésigazolás nélkül az cég7-nek felsorolás nélküli eszközbérlés címén 4.078.140 forintot fizetett 2017. június 8-án, míg a cég4 részére szerződés és teljesítési igazolás nélkül vállalkozási díj jogcímű 2.422.144 forint számláját befogadta.

A vezetőnek felróható magatartásként állította, hogy 2016. szeptember 2-án az alperes ügyvezetésével működő cég2-nek az adós 1.500.000 forint pénzkölcsönt adott, követelést azonban nem hajtott be.

Alperesi jogellenes magatartásként jelölte meg azt is, hogy 2017. február 28-án a testvére ügyvezető1 vezetése alatti cég3-nek az adós vagyonából 2.000.000 forintot kifizetett.

Álláspontja szerint a kifizetésekkel, tekintve, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, nem az összes hitelező érdekei szem előtt tartásával járt el, mert a szerződés és teljesítésigazolás nélkül kifizetett összegek elegendő fedezetet nyújtottak volna az adóssal

szemben fennálló összes 13.134.450 forint hitelezői igény kielégítésére. Ezek a kifizetések nem szolgálták az adós valamennyi hitelezőjének az érdekét.

[12] Az I. rendű felperes hivatkozott arra is, hogy 2015. december 31-én és 2016. december 31-én is súlyos likviditási gondokkal küzdött az adós, az utóbb közzétett mérlege szerint 22.554.000 forint vagyona lehetett a felszámolás kezdő időpontjában, amely 4.366.000 forint készletből, 12.868.000 forint követelésből és 3.320.000 forint pénzeszközből állt. Az alperes a készlettel nem számolt el a felszámolónak, a követelések sorsáról nem adott számot és a mérlegben feltüntetett pénzeszközt a felszámoló részére nem adta át.

[13] A felszámoló által képviselt II. rendű felperes (adós) az I. rendű felperes keresetével azonos módon a keresetében azt állította, hogy az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el feladatát és ezzel az adós vagyona 12.932.991 forinttal csökkent.

[14] A III. rendű alperes 2020. október 13-án terjesztett elő keresetet, amely eljárást az elsőfokú bíróság jelen perhez egyesített.

[15] A III. rendű felperes annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós vezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően megnehezítette az adós valós pénzügyi helyzetének megismerését és ezen okból a hitelezők 13.979.811 forint követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

Hivatkozott arra, hogy az alperes jogszabályban előírt határidőig (2018. május 31-éig) nem készítette el a 2017. évi tevékenységzáró beszámolót és nem számolt el az adós vagyonával. A jóváhagyott közbenső mérleg szerint az adós felszámolási vagyonnal nem rendelkezik.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdetét 2017. március 17-ei időpontban jelölte meg, ezt a nyilatkozatát annyiban módosította, hogy az I. és II. rendű hitelező álláspontját elfogadta annyiban, hogy az alperesnek vezető tisztségviselőként, árnyékvezetőként 2016-tól számolnia kellett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzettel.

Előadta, hogy az adóvizsgálat során fiktív szerződésekre utaló ténymegállapítást azért nem tudott tenni, mert nem rendelkezett iratokkal. Hangsúlyozta, nem a könyvelési szolgáltatást végző I. rendű felperes, hanem az alperes volt köteles a felszámolónak az iratok átadására, így az alperes valótlannal állította, hogy szerinte minden iratot átadott a felszámolónak.

[16] Az alperes a felperesek kereseteit vitatta. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete időpontját 2017. július 31. napjában jelölte meg.

Azt nem vitatta, hogy az üzemeltetési szerződés felmondását követő átadás 2017. június 9-ei időpontját megelőzően is jelentős hitelezői követelés terhelt az adós vagyont, amelynek mértéke meghaladta az adós vagyoni eszközeit, azonban a likviditás megőrzése érdekében állítása szerint saját vagyonából finanszírozta az adós működését. Előadta, hogy veszteséggel vette át az adós társaságot és ezt nem sikerült megszüntetni, csak minimalizálni 45.000.000

forintról kb. 12.000.000 forintra. A bérleti szerződés megszűnését követően próbált más helyet keresni, ahol az adós a vendéglátóipari tevékenységét tovább folytatta volna. Miután üzemeltethető helyet nem talált, a munkatársakat elbocsátotta, a járandóságait kifizette. Állítása szerint az adós valamennyi bevételét a szállítók kifizetésére fordította, azonban az I. rendű felperes által teljesített könyvelési szolgáltatás díjára már nem maradt fedezet.

[17] Állította, a felszámolónak minden iratot átadott, ami a rendelkezésére állt.

Védekezése szerint a mérlegbeszámolóban szereplő eszközökből álló tételekért nem felelhet, mert az a 2016. évi mérlegben szerepelt, amikor még nem volt ügyvezető.

Azzal is védekezett, hogy 2017. június 9-én az adósnál már csak alapanyagok maradtak, a főkönyvi kivonatok alapján meghatározott vagyoni eszközökkel rendelkezett az adós, azonban olyan okiratokkal nem rendelkezett, amelyek ezen vagyoni eszközök értékének a meghatározását lehetővé tették volna. Előadása szerint, 2016. augusztusát követően a volt ügyvezetővel közösen hozták meg az adós működését meghatározó döntéseket.

Állította, hogy a hitelező által kifogásolt díjak ténylegesen létrejött szerződések teljesítéseként kerültek kifizetésre, az adós működéséhez szükséges eszközök bérlete során. A számlaadatok alapján lehet azonosítani, hogy mikor, milyen tartalommal vett bérbe eszközöket az adós. A munkaerőkölcsönzési szerződést még a korábbi ügyvezető kötötte az adós nevében.

Az I. rendű felperes követelésével kapcsolatban hivatkozott arra is, hogy teljesítésigazolást a számláihoz nem csatolt, így azok tartalma valótlán, továbbá ezeket a számlákat az adós sohasem kapta meg.

[18] Előadta, hogy tovább kívánta működtetni a társaságot, a rendezvényekből számítása szerint bruttó 68.850.493 forint árbevétel származott, míg az eszközbérlet ehhez képest bruttó 13.134.450 forint kiadást jelentett. Álláspontja szerint a működés fenntartásával az adós veszteségét csökkentette, de fokozott kockázattal járó üzleti tevékenységet nem folytatott. A cég6 vendéglátó eszközök bérbeadásával foglalkozott, szokásos eljárás szerint szóbeli szerződés jött létre az eszközök bérletére. A bérelt eszközök számbavételét, a darabonkénti bérleti díj alapján az összesített bérleti díj kiszámítását tanú4, az adós volt munkavállalója végezte. Előadta, tanú5 étteremvezető és tanú4 ügyintéző közvetlenül és önállóan rendelték meg a cég6-tól a szükséges eszközöket. Tevékenysége a veszteség csökkentésére irányult, feladatát a társaság érdekeinek figyelembe vételével látta el. Álláspontja szerint a korábbi ügyvezető, tanú1 vezetése alatt került a társaság fizetéseképtelen helyzetbe, így sérelmezte, hogy a felelősség megállapítása iránti perben vele szemben igényt nem érvényesítettek a felperesek.

Az iratátadási kötelezettsége körében megvalósuló mulasztás kimentéseként hivatkozott arra, hogy a könyvelő cégnek minden irat rendelkezésére állt ahhoz, hogy az adós beszámolóját elkészítse, illetve, hogy azokat a felszámolónak átadja. A könyvelő cég mulasztása miatt nem tudta teljesíteni a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségét. Ebből következően nem felróhatóan mulasztotta el tisztségviselői kötelezettsége teljesítését, hanem az I. rendű felperes szerződésszegése nem tette lehetővé a mérlegbeszámoló készítési és közzétételi kötelezettség teljesítését.

Kifogásolta, hogy a III. rendű felperes csak a beszámolókészítési, a közzétételi kötelezettség teljesítésének elmulasztását jelölte meg jogsértő cselekményként, amely a tisztségviselői felelősség megállapításához nem elegendő.

[19] Előadta, csak azokkal az adatokkal rendelkezett, amelyeket az I. rendű felperes 2017. áprilisáig lekönyvelt, ezen időpont szerinti készletet tartalmazta a közzétett mérleg, a készlet léte is bizonyítja, hogy valóban folytatott üzletszerű gazdasági tevékenységet a bevételszerzés érdekében. Ebből következően csak a 2017. április végi időpontra megállapítható vagyont azonosító mérlegadatokat szerint tudta átadni a felszámolónak a vagyont, a készletek között romlandó élelmiszerek is voltak, a romlandó élelmiszer-készletet hosszabb távon tárolni majd átadni nem lehetett a felszámolónak, az élelmiszer-készlet 2017. április végén még meg volt. A tárgyi eszközökkel állítása szerint elszámolt két kivétellel és a két hiányzó tárgyi eszköz felkutatását is megkezdte. Az alperes annak bizonyítására, hogy a készletek valóban megsemmisültek, értéktelenné váltak, illetőleg a készpénzállomány sorsa mi lett, csak az okiratok tartalmát jelölte meg bizonyítékként.

[20] Az elsőfokú bíróság a felperesek kereseteit a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján vizsgálva megállapította „A hitelezővédelmi kereset alapos”.

[21] Rögzítette, az I. rendű felperes azon tényállítását, hogy az alperes 2016. szeptember 1-től árnyékvezetője volt az adósnak, a perben meghallgatott „tanúk vallomásaival is eredményesen bizonyíthatta”. Ezt alá támasztó részleteket idézett tanú5, tanú4 és tanú3 tanú, valamint tanú6 tanú vallomásából.

[22] Megállapította, hogy az alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában nevesített kötelezettségét, ezért a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazásának volt helye. Ebből következően a hitelezői érdekek sérelme való tényként volt megállapítható, így a felelősség alól az alperes akkor menthette volna ki magát, ha igazolja a vagyon sorsának az alakulását.

Megállapította az alperes, a 2017. évi mérleget, továbbá tevékenységzáró mérleget nem készítette el, nem írta alá, azokat nem tette közzé, az utolsó 2016. évi mérlegben szereplő vagyonnal sem számolt el.

[23] A felperesek tényállítása körében az alperes bizonyítási kötelezettsége mellett vizsgálta, hogy az I. rendű felperes által megjelölt alperesi magatartások következményeként az adós aktív vagyona a felperes által meghatározott összeggel csökkent-e. Ennek körében annak tulajdonított jelentőséget, hogy a vezető tisztségviselő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben nem az összes hitelező érdekeit szem előtt tartva járt el és az eljárása folytán az adósnál vagyoncsökkenés keletkezett.

Rögzítette, a mérlegadatokat alapján a perben bizonyítottan az adós vagyona 2017. június 9-e és 2018. június 11-e között csökkent.

Megállapította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete alatt adott kölcsönt a szintén általa irányított és vezetett cég2-nek, a cég3-nek, amelynek tagja, részvényese is és testvére a vezérigazgatója. A kifizetésekkel az adós vagyona csökkent.

[24] A perben az alperes bizonyítási érdekének teljesítése érdekében igazságügyi könyvszakértő bevezetésére került sor. A szakértő feladata a bíróság kirendelő végzése szerint annak megállapítása volt, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete az alperes vagy a felperesek állításával egyező időpontban következett be, vagy attól eltérően. Továbbá, hogy az alperes a felszámolási vagyonná válás folyamatában a hitelezői érdekeket valóban figyelembe vette-e úgy, hogy ebből következően nem a tisztségviselői feladat ellátással összefüggésben csökkent az adós társaság vagyona, illetve nem a tisztségviselői feladat ellátással összefüggésben hiúsult meg a hitelezői követelések kielégítése a felszámolásban.

Az elsőfokú bíróság a szakértő véleményét – tekintettel arra, hogy munkamódszere alkalmas volt a feladat teljesítésére – elfogadta ítélezése alapjául.

Az igazságügyi szakértő megállapítása szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete szakértői bizonyossággal 2016. év végére bizonyosan megállapítható volt a likviditási érték lecsökkenése következtében. A szállítói tartozások mértéke önmagában lényesen meghaladta az összes forgóeszköz értékét ebben az időpontban. Hangsúlyozta, hogy az a körülmény, hogy a vezető próbálta a fizetőképességet visszaállítani, a veszteséget csökkenteni, a működést fenntartani, nem zárta ki azt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet folyamatosan fennállt.

[25] A cég8 kölcsönadóval kötött 2016. szeptember 2-i kölcsönszerződés során az adós 1.100.000 forint kölcsönt kapott, amelyet egy éven belül kellett visszafizetni, szakértő megállapítása szerint azonban ezzel valóban nem csökkent az adós társaság vagyona, a kölcsön a működéshez likvid forrást biztosított.

A 2017. februárban átutalt 2.000.000 forint a cég3 részére a 2016. szeptember 23-án adósnak átutalt 2.000.000 forint kölcsön visszatérítése volt. A szakértő megállapítása szerint az adós pénzeszközei csökkenésével együtt ezzel csökkent az adós társaság tartozása is. A visszafizetés a korábban ténylegesen megkapott összeghez kapcsolódott. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a kölcsön visszafizetése egy hitelező előnyben részesítése volt akkor is, ha a pénzeszközök csökkenése mellett a kötelezettségek is csökkentek, és az adós vagyona nem csökkent.

A cég6 számláit a szakértő úgy értékelte, hogy a vizsgált időszakban az adós bevételszerző gazdasági tevékenységet folytatott. Az cég7 számláit vizsgálva szintén megállapította, hogy az adós működött és bevételszerző gazdasági tevékenységet folytatott.

Tekintettel arra, hogy az adós gazdasági tevékenységet folytatott, önmagában az, hogy az adós a számlákat befogadta és kifizette még nem jelenti automatikusan az adós vagyonának a csökkenését. Azt tényként állapította meg, hogy a számlákban írt gazdasági események kapcsolódhattak az adós üzleti tevékenységéhez, a számlák kiállításra kerültek, azokat az adós kifizette a szállítóknak, a szállítók pedig működő gazdasági társaságok voltak. A számlák kifizetése csökkentette az adóst terhelő szállítói tartozások összegét. Ezen számlák befogadása és kifizetése esetében szakértői bizonyossággal nem állapította meg, hogy csökkentették volna az adós vagyonát.

A cég4 esetében a szakértő rámutatott, hogy az adós a számlát befogadta, az azonban nem jelenti azt, hogy csökkent volna a vagyona, arra adat nem merült fel, hogy az kifizetésre is került.

[26] Az elsőfokú bíróság a cég3-nek kifizetett 2.000.000 forint esetében megállapította, hogy az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete alatt 2017. február 28-án utalta vissza az adós vagyonából a testvére által képviselt Zrt.-nek ezt az összeget, amely összhitelezői érdekeket sértő eljárás.

[27] A számla kifizetésekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította: „Az e per tárgyalása után való tényként nem volt megállapítható, hogy létre nem jött szerződések és teljesítési igazolások nélkül rendelkezett volna kifizetésekről az alperes”.

[28] A tevékenységzáró mérlegben feltüntetett, de át nem adott adósi vagyont érintően azt rögzítette: „Az e perben viszont szintén nem bizonyított, hogy 4.336.000 forint készlet valóban úgy semmisült meg, hogy azért az alperes ne felelhetne. Az e perben nem bizonyított, hogy a 3.320.000 forint pénzeszközzel az alperes elvárhatóan elszámolt volna a felszámolónak.”

Összességében rögzítette, az adós aktív vagyonának csökkenése volt meghatározó az alperes felelősségének a megítélésénél.

[29] Az elsőfokú bíróság a peresztes alperest kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdése, 83. § (1) bekezdése alapján a perköltség megfizetésére, amely az I. rendű, illetve II. rendű felperes áfával növelt ügyvédi munkadíjából állt, míg a III. rendű alperes esetében a jogtanácsosi munkadíj költsége képezte a perköltség összegét. Az I. rendű felperes esetében megbízási szerződés alapján határozta meg a munkadíj összegét. Rendelkezett továbbá a le nem rótt kétszer 36.000 forint eljárási illeték viseléséről, amelynek megfizetésére szintén az alperest kötelezte és megállapította, hogy a költséget előlegző alperes viseli a szakértői bizonyítás 592.503 forint költségét is.

[30] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperesek egyetemleges kötelezését a perköltség megfizetésére.

Az anyagi jognak való megfeleléség felülbírálata körében álláspontja szerint az ítélet jogszabályba ütköző módon állapította meg, hogy a hitelező védelmi kereset alapos.

[31] Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a tanúvallomásokat úgy, hogy az alperes 2016. szeptember 1-től árnyékvezetője volt az adósnak. Állította, hogy ügyvezetővé történt megválasztása előtt semmiféle árnyék ügyvezetői tevékenységet nem folytatott, így

álláspontja szerint a meghallgatott tanúk (tanú5, tanú4, tanú6) tanúvallomása az árnyékvezetői tevékenységet nem támasztotta alá.

[32] A cég2-nek és a cég3-nek történő kifizetések esetében szintén tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adós vagyona csökkent, mert a cég2-vel egymást kölcsönösen segítő együttműködés alakult ki a társaságok között és átmeneti segítségként történt meg a kölcsönügylet, az ügylet egyébként a felszámolással fenyegető helyzet előtt került megkötésre, a visszafizetésben pedig személy1 az érintett személy, nem az alperes, így ezt az alperesnek felróni nem lehet. A személy1 tulajdonába kerülő társaság minden tevékenységét beszüntette, ezzel önmagában is megakadályozva a kölcsön visszafizetését, aminek behajtását jelen perben nem lehet számon kérni az alperesen. A kölcsönnyújtásnak vagyonsökkenést nem eredményező értelmezésére vonatkozóan idézte dr. Kovács Ildikó a Pécsi Ítéltábla tanácselnöke egyik tanulmányának részletét.

[33] Magyarázata szerint a cég3 2016. szeptember 23-án kölcsönt adott az adósnak, amely kölcsön 2017. február 28-án visszafizetésre került. Idézett a Fővárosi Ítéltábla 2013-ban hozott egyedi határozatából, kiemelve, hogy az adós vagyontát jelen esetben nem csökkentette a visszafizetés. Utalt a Pécsi Ítéltábla véleményére, valamint a civilisztikai kollégiumvezetők 2014. októberi értekezletén a tagi kölcsön visszafizetése körében tett megállapításokra, továbbá a Kúria Gfv.30.080/2016/5. számú határozatára, melynek lényege, hogy ha a teljesítéssel az adóssal szembeni hitelezői követelések összege is csökken, az adós vagyonában tényleges változás nem történik.

[34] Az elsőfokú bíróságnak azon megállapításával kapcsolatban, hogy az alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban foglalt kötelezettségét előadta, a felszámoló maga is elismerte, hogy részben teljesítette a Cstv. szerinti kötelezettségeit. A felszámoló minden kérdésére az eljárás során válaszolt, mindenben együttműködött. A mérleg kapcsán ismét hangsúlyozta, hogy csak az I. és II. rendű felperesektől a jelen eljárásban kapott adatokból tudott készíteni a felszámolást megelőző időpontra vonatkozóan mérleget és azért nem tudta azt aláírni, mert az I. rendű felperes saját magának is ellentmondó nyilatkozatai miatt nem jelenthető ki az, hogy az a valóságnak mindenben megfelel. Nem volt tudomása arról, hogy vannak még iratok az adós egykori könyvelőjénél, úgy tudta, hogy személy2 minden iratot Csepelre vitt tárolni.

[35] Megismételte, hogy az I. rendű felperessel nem került megszüntetésre a jogviszony, ezért a tevékenységzáró beszámoló elkészítése az I. rendű felperes kötelezettsége lett volna, amelynek nem tett eleget. Nem felelhet a 2016. évi mérlegben szereplő tételekért, mert akkor még nem volt ügyvezető, azonban az I. rendű felperes már akkor is könyvelte az adós társaságot.

[36] Sételmezte, hogy az elsőfokú ítélet nem vette figyelembe a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét, amelyben a szakértő szakértői szempontú

bizonyossággal megállapította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beállta után a felszámolási vagyonná válás folyamatában nem a tisztségviselői feladatok ellátásával összefüggésben csökkent az adós vagyona, és nem azzal összefüggésben hiúsult meg a hitelezői követelések kielégítése a felszámolásban.

Kiemelte még a BDT2020.4121. számú közzétett döntést, mely szerint a bizonyítási érdek a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt tényállás esetén sem fordul át az alperesre. Úgy vélte, hogy a felperesek az őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezzel szemben a szakértői vélemény egyértelműen megállapította, hogy az alperes magatartása és a hitelezői igények meghiúsulása között nincsen ok-okozati összefüggés. Megjegyezte, hogy a fenti döntés figyelembe vételével érthetetlen, hogy abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság megállapíthatónak is találta a vezető tisztségviselő felróható magatartását, hogyan állapíthatott meg ezzel okozati összefüggésben 12.932.991 forint vagyonsökkenést, ha egyedül a cég3 és cég8 kölcsönügyleteket tekintette kifogásolható magatartásként az alperes részéről, hiszen utóbbi ügyletekből eredő pénzmozgások még csak meg sem közelítik ezt az összeget.

[37] Az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme – tartalmát tekintve – lényegében az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során a 88. sorszámu jegyzőkönyv rögzített tanú1, tanú5, tanú3 és tanú6 tanúk vallomása mind hitelt érdemlően alátámasztja, hogy az alperes árnyék ügyvezetője volt 2016. szeptember 1-től az adós gazdasági társaságnak.

[38] Álláspontja szerint fellebbezésében az alperes valótlanul hivatkozott arra is, hogy személy1nek a tulajdonába került a cég8, a Cégnyilvántartás adatai szerint a cég10 volt a tagja a hivatkozott Kft.-nek. Úgy vélte, az alperes fellebbezésében a cég2 kapcsán kifejtett védekezés teljesen új előadás volt, a Pp. 373. § (1) bekezdése szerint pedig fellebbezésben és másodfokú eljárásban nincs helye ellenkérelem-változtatásnak, így ezen alperesi nyilatkozatot kérte figyelmen kívül hagyni.

[39] Az adós által hivatkozott eseti döntésekkel kapcsolatban hangsúlyozta, jelen ügyben a 2017. július 1. napját követően hatályos Cstv. rendelkezéseit kell alkalmazni, az alperes által hivatkozott eseti döntések pedig 2017. év előtti döntések, amelyek jelen ügy megítélése szempontjából érdektelenek, mert egyrészt a jogszabály szövege is megváltozott és annak alapján a 2017. évet követő ítélkezési gyakorlat is ennek megfelelően módosult.

[40] A Cstv. 31. § (1) bekezdésében előírt alperesi kötelezettség teljesítése körében tett fellebbezési előadást alaptalannak tartotta tekintettel arra, hogy a könyvelő esetleges mulasztásával az alperes eredményesen nem tudja kimenteni magát a vezetői mulasztás következményei alól. Az alperesnek kötelezettsége volt, hogy a felszámoló felé eleget tegyen a Cstv. 31. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Hivatkozott arra is, hogy a 2016. évi gazdasági évre vonatkozóan az adós mérlegét 2017-ben elkészítette, amit az adós taggyűlése elfogadott és ennek megfelelően ez közzétételre került, az alperes 2017. nyaratól az adós könyvelési feladataival nem foglalkozott. Állította és igazolta, hogy az adós összes iratanyaga nála, mint

könyvelőnél volt fellelhető, így az alperes előadása a csatolt „elázott” iratanyagra vonatkozóan valótlan.

[41] Az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi könyvszakértő véleményével kapcsolatban kifejtett fellebbezési előadás körében kiemelte, a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazása következtében az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetési feladatait a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el. Ennek során árnyék-, illetve bejegyzett ügyvezetői tevékenysége alatt kölcsönt adott a cég2-nek, a testvére ügyvezetése alatt álló cég3-nek, továbbá az utolsó közzétett mérlege szerinti vagyonával nem számolt el és azt nem adta át a felszámolónak, valamint teljesítés és igazolás nélkül fizetett ki díjat a cég6 az cég7 és a cég4. részére. Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk igazolták, hogy sem a cég6-vel, sem az cég7-vel, sem cég4-vel nem kötött az adós szerződést, hiszen azok a munkavállalók, akiknek ez a feladatuk volt, nem ismerték ezeket a gazdasági társaságokat. Nem kötöttek szerződést és nem is szállítottak az adós részére semmilyen eszközt. A NAV az ellenőrzése során a szerződésekkel kapcsolatos számlák vonatkozásában az adós iratai hiányában nem tudta megvizsgálni, hogy azok fiktívek-e vagy sem.

Az alperesnek az adós teljes vagyonával el kellett volna számolnia a felszámolónak, elő kellett volna adni és bizonyítani, igazolni az egyes elemek sorsát, amelyre azonban nem került sor.

Hivatkozott a BH2022.183. számú eseti döntésre, amely szerint a kölcsön visszafizetése a hitelezők kielégítési alapjának megghiúsulását eredményezi, továbbá a BH2017.192. számú eseti döntésre, mely szerint az alperesnek az adós vagyonával el kellett volna számolnia a felszámoló részére, a mérleg szerinti vagyont át kellett volna adnia a hitelezők kielégítése érdekében.

[42] A II. rendű felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Előadta, állításával szemben az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségét nem teljesítette, az a) pontban foglalt tevékenységet lezáró mérlegeket, az eredmény felosztása utáni zárómérleget és adóbevallást nem készítette el, azokat a felszámolónak nem adta át és az azzal kapcsolatos nyilatkozatokat nem tette meg.

A b) pontban foglalt iratjegyzékkészítési, valamint az irattári anyag átadására vonatkozó kötelezettségének csak részben tett eleget, mulasztása indokaként a csőtörés következtében történt iratelázást jelölte meg, ugyanakkor megállapítást nyert, hogy az adós iratanyaga teljeskörűen az I. rendű felperesnél, mint könyvelőnél feltalálásra került. Az alperes kötelezettsége lett volna a könyvelő munkájának figyelemmel kísérése.

Az eszközök átadására a felszámolási eljárás közzétételét követő 30 napon belül nem került sor, a vagyonelemek pedig végig az alperes birtokában voltak, a felszámolás közzétételét követő két év elteltével, 2021. május 31-én került sor az eszközátadásra az átadás-átvételtől szóló jegyzőkönyvvel. Az alperes által átadott eszközök értéke azonban közel sem fedte le a tevékenységet záró mérlegben szerepeltetett vagyont.

A Cstv. 31. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt nyilatkozatot sem tette meg, a d) pontjában foglalt jogügyletre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségét sem teljesítette, az i) pontban

foglaltak szerint a céltartalékolással elkülönített összeget nem bocsátotta a felszámoló részére és a j) pont alapján kimutatást nem adott át a felszámoló részére.

Álláspontja szerint a bizonyítási teher az alperes oldalán volt, neki kellett volna bizonyítani, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően a hitelezői érdekek figyelembe vételével járt el, amely bizonyítási kötelezettségnek az alperes azonban nem tudott eleget tenni.

[43] A III. rendű felperes a fellebbezésre észrevételt nem tett.

[44] Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a 9.G.42.903/2020/12. számú végzésével az együttes tárgyalás és eldöntés érdekében a 9.G.41.697/2020. számú pert a Pp. 117. § (2) bekezdése alapján a fenti számú folyamatban lévő perhez egyesítette. Ennek következtében az egyesített perben három felperes keresetéről kellett döntenie.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a 9.G.42.103/2020/89/I. számú ítélet rendelkező része, továbbá indokolása szerint is az elsőfokú bíróság kizárólag az I. és II. rendű felperesnek a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulatára alapított keresetéről döntve hozott ítéleti rendelkezést, a III. rendű felperesnek a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatára alapított keresetéről – a Pp. 341. § (1) bekezdésébe ütközően – az ítélet rendelkezést nem tartalmaz. A másodfokú bíróság ezért az I. és II. rendű felperes kereseti kérelmét elbíráló érdemi döntést részítéletnek tekintette [Pp. 341. § (2) bekezdés], amely az alperes fellebbezése folytán a másodfokú felülbírálat tárgyát képezte. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak a III. rendű felperes keresetének vizsgálatával folytatnia kell az eljárást és meg kell hoznia a III. rendű felperes kereseti kérelmét elbíráló döntését, az eljárás teljes befejezését eredményező határozatot. A III. rendű felperes keresetének elbírálása hiányában a III. rendű felperesnek megítélt 300.000 forint perköltség értelmelmezhetlensége miatt a másodfokú bíróság ezen ítéleti rendelkezést a Pp. 380. § c) pontja alapján hatályon kívül helyezte, hiszen az elsőfokú bíróságnak a III. rendű felperes kereseti kérelmének érdemi eldöntését követően kell a III. rendű felperes perköltségéről határoznia.

[45] Az elsőfokú részítélet vonatkozásában a fellebbezés részben alapos.

[46] Az elsőfokú bíróság ténymegállapításaival, következtetéseivel, jogi okfejtésével a Fővárosi Ítéltábla részben értett egyet, ezért az elsőfokú részítéletet – a vagyonsökkenés mértéke meghatározása körében – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta az alábbi indokok miatt.

[47] Az I. rendű felperes 2018. november 30-án, a II. rendű felperes 2019. szeptember 11-én keresetet terjesztett elő az adós utolsó bejegyzett ügyvezetőjével szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott felelősségi szabály első fordulatára alapítottn.

Az I. és II. rendű felperes (a továbbiakban: felperesek) azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes felelősségét, mivel az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el és ezáltal az adós vagyona 12.932.991 forinttal csökkent. Keresetük ténybeli alapját – tartalmukat tekintve, lényegében – egyező módon adták elő.

[48] A keresetek elbírálására a felszámolási kérelem benyújtásakor – 2017. október 26. napján – hatályos csődtörvényi rendelkezések az irányadók, amelynek 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat. E bekezdés alkalmazásában a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó tevékenységnek minősül az is, ha a vezető elmulasztotta a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket, és ennek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

A (2) bekezdés szerint a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

A (3) bekezdés szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (4) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

Az (5) bekezdés szerint amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[49] Az adós vezető tisztségviselőjének felelőssége tehát a fenti szabályozás helyes értelmezése szerint akkor állapítható meg, ha a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében rögzített valamelyik törvényi tényállás összes eleme igazoltan fennáll, az alperes pedig a felelősség alól eredményesen nem tudja kimenteni magát [Cstv. 33/A. § (4) bekezdés].

[50] A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el (a továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményét is ez a fél viseli. A Pp. 265. § (1) bekezdésében írt általános szabályoktól eltérő, bizonyítási terhet megfordító szabály a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése arra az esetre, ha a felperes az alperes irat- és adatszolgáltatási-, illetőleg az éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének elmulasztását igazolja.

[51] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése határozza meg tehát azt a három anyagi-jogi tényállást, amely a vezető felelősségének alapját képezheti. Keresetét erre alapító felperes e jogalapra hivatkozással egyben az érvényesíteni kívánt jogot is megjelöli [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pont]; ezt követően elő kell adnia a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, továbbá az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést [Pp. 170. § (2) bekezdés b), c), d) pont]. A kereset akkor teljes, akkor bírálható el, az alperes pedig szintén akkor kerül abba a helyzetbe, hogy az előadottakkal szemben védekezhessen, ha a felperes a vezető felróható, konkrét magatartásának előadása mellett logikai zárt láncolatban levezeti az azzal összefüggésben bekövetkezett okozatot, az adós vagyonának csökkenését, vagy a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásának a veszélyét.

[52] A felperesek hivatkoztak a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglaltakra is, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan azt vizsgálta elsődlegesen, hogy e törvényhely alkalmazható-e adott esetben, mert ez alapvetően meghatározza a felek bizonyítási kötelezettségét. Ennek körében úgy foglalt állást, hogy az alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti kötelezettségét, az alperes nem bizonyította, hogy nem neki felróható okból nem adta át teljeskörűen időben az iratokat, és a vagyont a felszámolónak, illetve mulasztotta el a zárómérleg készítési és átadási kötelezettségét, valamint mérlegbeszámoló készítési és letétbe helyezési kötelezettségét. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat e körben helytállóan értékelte és helyesen vonta le azokból azt a következtetést, hogy az alperes sikeresen nem bizonyította, hogy az alperes a felszámoló részére határidőben maradéktalanul teljesítette volna az adós valamennyi iratanyagának, vagyonának átadását, illetve zárómérlegkészítési kötelezettségének, valamint mérlegbeszámoló készítési és letétbe helyezési kötelezettségének eleget tett volna. Az ítéltábla nem fogadta el az alperesnek a fellebbezésében e körben előadott védekezését, mely szerint az I. rendű felperesnek, mint az adós könyvelőjének volt felróható a késedelem, illetve a mulasztás. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján azt a következtetést vonta le, hogy az alperes a felróhatósága hiányát minden kétséget kizáróan igazolni nem tudta, tekintettel arra, hogy a Cstv. 31. § (1) bekezdése a Cégnylvántartásba bejegyzett utolsó volt vezető felelősségi körébe rendeli az ott felsorolt kötelezettségek felszámoló részére történő teljesítését. Jelen esetben az alperes 2017. március 17. napjától volt az adós Cégnylvántartásba bejegyzett ügyvezetője. Az alperes a könyvelő, mint teljesítési segéd mulasztására ezen felelőssége kimentése körében eredményesen nem hivatkozhat. Az, hogy a könyvelő ellenőrzése körében nem járt el kellő gondossággal, a saját terhére értékelendő körülmény. Ennél fogva a késedelem és a mulasztás körében a felróhatóság bizonyított volt. A felszámoló okiratokkal alátámasztott előadása, mint tényadat

kétséget kizáróan igazolta, hogy a felszámoló részére az alperes az adós iratanyagát a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerint nem adta át maradéktalanul, ezek a mulasztások neki felróhatóak, ennek következtében pedig az alperest terhelte annak bizonyítási kötelezettsége [Pp. 265. §, Cstv. 33/A. § (5) bekezdés], hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[53] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek közül egy elmulasztása is megalapozza a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésének alkalmazását, az pedig kétséget kizáróan bizonyított tény, hogy a teljeskörű iratátadás az alperes részéről a felszámoló részére nem valósult meg. Emellett a teljeskörűség érdekében megállapítható, hogy az alperes elmulasztotta a mérlegbeszámoló letétbe helyezési kötelezettségét is, aminek utoljára a 2016. év vonatkozásában tett eleget. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 153. § (1) bekezdése alapján az éves beszámolót az adott üzleti év mérleg fordulónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig, (azaz az üzleti évet követő év május 31. napjáig) kell letétbe helyezni. A perben nem vitás adatok szerint az alperes a 2017. évi esedékes közzétételi kötelezettségének határidőben nem tett eleget, mely mulasztás neki felróható, amely szintén a bizonyítási teher megfordulását eredményezte. A beszámoló letétbe helyezési kötelezettség körében ugyancsak a könyvelő, mint teljesítési segéd magatartására történő alperesi hivatkozás a kimentés körében eredményre nem vezethet.

[54] A felperesek több különböző időpontban megvalósuló, vagyonsökkenést eredményező jogellenes és károkozó magatartást, illetve mulasztást róttak az alperes terhére. Ebből következően vizsgálni kellett, hogy ezek a magatartások, illetve mulasztások milyen időpontra estek, továbbá az alperes a tényleges cégbírósági bejegyzését megelőzően az adós gazdasági társaság vezetőjének tekinthető-e.

A gazdálkodó szervezetek esetében előfordulhat, hogy a társaságot valójában nem a bejegyzett ügyvezető irányítja. Olyan személyek minősülhetnek „árnyékvezetőnek”, akik a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó, döntő befolyást gyakorolnak, irányító szerepet töltenek be. A társaság döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló „árnyékvezető” vezetőként a Cégnyilvántartásba nem kerül bejegyzésre, éppen azért „árnyékvezető”, de mint „árnyékvezető” a felelősök körébe vonható.

[55] Az I. rendű felperes azt a kereseti tényállítást, hogy az alperes a Cégnyilvántartásba történő bejegyzését megelőzően is az adós társaság árnyékvezetőjeként működött, tanúvallomásokkal kívánta igazolni. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából ([89] bekezdés) azonban nem állapítható meg egyértelműen, hogy 2016. szeptember 1-jétől kezdődően árnyékvezetőnek tekintette-e az alperest, mert ugyan a meghallgatott tanúk vallomásából az árnyékvezetői minőséget alátámasztó részeket idézett, azonban a bizonyítékokból levont jogi következtetést egyértelműen nem fejtette ki. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a részítélet indokolását e körben annyiban egészíti ki, hogy az alperes árnyékvezetői működése legkésőbb 2017. elejétől egyértelműen megállapítható. Ennek alátámasztásaként elsősorban a volt korábbi ügyvezető, tanúl tanúvallomását értékelte az ítéltábla, aki úgy nyilatkozott, hogy már 2016. szeptember 1-től átadta az adós gazdasági társaság teljes irányítási jogkörét az alperesnek, akit a bérbeadó képviselőjének e

minőségében be is mutatott. Tekintettel arra, hogy az adós társaságnál dolgozó munkavállalók ezt egyértelműen nem tudták alátámasztani, mivel részükre egyértelmű tájékoztatás, utasítás a vezető személyével kapcsolatban nem hangzott el, a napi üzletmenet során tapasztaltak szerint azt adták elő, hogy 2016. szeptember 1-jét megelőzően a korábbi és a későbbi ügyvezető közösen hozta meg az üzleti döntéseket, majd az alperes fokozatosan vette át a teljes irányítási feladatokat és a gazdasági tevékenység során az üzletmenetben számukra az volt tapasztalható, hogy 2017. elejétől, tehát januárjától már teljes egészében az alperes vezetése alatt működött az adós társaság. Az elsőfokú bíróság által is felsorolt tanúk vallomását együttesen értékelve az ítéltábla kétséget kizáróan bizonyítottanak ítélte, hogy az alperes az adós társaság gazdasági működése során 2016. szeptember 1-től fokozatosan növekvő területen, majd 2017. év elejétől meghatározó befolyást gyakorolt az adós döntéseinek a meghozatalára.

Így a 2017. januári időpont tekinthető olyan időpontnak, amelytől kezdve az alperes árnyékvezetőként vonható felelősségre.

[56] A felperesek által hivatkozott esetleges kárfelelősséget eredményező magatartások közül csak az vizsgálható a gazdasági társaság vezetőjének felelőssége körében, amelyet az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően tanúsított, vagy ezt követően mulasztott el.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós a tartozásait likvid vagyoni hiányában nem képes megfizetni (objektív feltétel) és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel). Az objektív feltétel akkor következik be, amikor az adós esedékes tartozásainak összege meghaladja a társaság likvid vagy likvidde tehető vagyonát és ezt a helyzetet a tartozások átütőmérsékével, esetleges reális visszafizethető kölcsön felvételével más egyéb módon nem hárították el.

[57] Jelen esetben a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése figyelembe vételével az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az árnyékvezetői és a bejegyzett vezetői tisztsége alatt az adós nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási érdeke érvényre juttatása érdekében az alperes indítványára igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete időpontjának meghatározása érdekében. Az I. rendű felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját 2016. december 23. napján, a díjkövetelése megnyílásának idejében jelölte meg. A szakértő 2016. év végére találta szakértői bizonyossággal megállapíthatónak az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét, ezért az elsőfokú bíróság a szakértő megalapozott véleménye figyelembevételével helytállóan fogadta el az I. rendű felperes által megjelölt időpontot a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kialakulásának időpontjaként.

[58] A vezetői felelősség megállapításának további feltétele, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a vezető olyan magatartást tanúsított, amely az adós vagyonára (Cstv. 4.§) negatívan hatott, tehát az csökkent a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulata szerinti törvényi tényállás vizsgálata esetén.

[59] Az alperes a fellebbezésében vitatta, hogy vagyonsökkenést eredményeztek volna a felperesek által megjelölt magatartások, ennek alátámasztásául hivatkozott a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltakra. Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a cég3-vel és a cég8-vel kapcsolatos kölcsönügyletek miatti kifizetéseket róta csak az alperes terhére, ezekkel okozati összefüggésben azonban nem állapíthatott volna meg 12.932.991 forint összegű vagyonsökkenést.

[60] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a felperesek által hivatkozott alábbi alperesi magatartásokat kellett vizsgálnia:

1. Az alperes ügyvezetése alatt álló cég8-nek 2016. szeptember 2-án kötött kölcsönszerződés alapján adott 1.500.000 forint kölcsön.
2. A cég3-nek (amely az alperes testvére ügyvezetése alatt állt) a 2016. szeptember 23-án kapott kölcsön visszafizetéseként 2017. február 28-án visszafizetett 2.000.000 forint.
3. A cég6 részére számla alapján 2017. április 7-én és május 11-én kifizetett 4.528.155 forint az cég7 részére 2017. június 8-án szintén számla ellenében kifizetett 4.078.140 forint (vendéglátóipari berendezések, illetve eszközök bérleti díja jogcímén), továbbá a cég4 részére munkaerő kölcsönzés díjaként kifizetett 2.422.144 forint.
4. Az adós utolsó közzétett mérlege szerinti 22.554.000 forint nagyságú (ebből 4.366.000 forint készlet, 3.320.000 forint pénzeszköz és 12.868.000 forint követelés) vagyon sorsa, amellyel nem számolt el az alperes a felszámolónak.

[61] Az elsőfokú bíróság a felperesek által megjelölt alperesi magatartások közül vagyonsökkenést okozó magatartásnak tekintette a cég8-nek történő kölcsön nyújtást, a cég3-nek a kölcsön visszafizetését, továbbá azt, hogy az adós az utolsó közzétett mérlege szerinti készletvagyonát és pénzeszközét nem adta át a felszámolónak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint:

Ha a kölcsönnyújtás nem is csökkentette esetlegesen az adós vagyonát, az adós vagyonából a cég8 részére fizetett 1.500.000 forint, valamint a testvére által képviselt cég3-nek 2.000.000 forint kölcsön visszafizetése összhitelezői érdeket sértő magatartás volt, mert az az egyes hitelezők előnyben részesítésével járt. A készletvagyon és a pénzeszközök esetében pedig megállapította, hogy nem volt bizonyított a perben, hogy a készletvagyon úgy semmisült volna meg, hogy azért az alperes ne felelhetne és nem volt bizonyított a perben az sem, hogy a pénzeszközzel az alperes elszámolt volna a felszámolónak. A 4. pontban megjelölt követelésvagyon átadásának elmulasztására vonatkozóan az ítélet indokolást nem tartalmaz.

A 3. pontban felsorolt szerződések esetében a szakértői véleményben foglaltakkal egyetértve megállapította, hogy az adós tovább folytatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően is gazdasági tevékenységét, így ezért ezekre a kifizetésekre a működés körében került sor. Következtetése szerint nem volt tényként megállapítható, hogy a kifizetések alapjául nem jöttek létre szerződések és teljesítésigazolás nélkül rendelkezett volna az alperes a kifizetésekről. Így ezen kifizetések esetében nem volt megállapítható, hogy azok csökkentették volna az adós vagyonát.

[62] Az alperes tehát fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a vagyonsökkenésösszepszerúsége tárgyában arra, hogy annak alapjául csak a cég3 és a cég8 kölcsönügyletet tekintette az elsőfokú bíróság kifogásolható magatartásnak, mert az ítélet [106] bekezdése mellett a [116] bekezdés kifejtette, hogy nem volt bizonyított a mérleg szerinti készlet és pénzeszközök felszámoló részére történő elszámolása, illetve átadása sem. Ugyanakkor alappal sérelmezte a vagyonsökkenésösszepszerúsége körében, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított mérték nem felel meg az általa megállapított jogsértő magatartásokkal összefüggésben megjelölt összegekkel.

[63] Kiemeli az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet ellen kizárólag az alperes élt fellebbezéssel és sem az I. rendű, sem a II. rendű felperes fellebbezést nem terjesztett elő azon tételek vonatkozásában, amelyek esetében az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak a vagyonsökkenést. A másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörének korlátaira tekintettel, [Pp. 370. § (1) bekezdés], csak azokat az alperes terhére rótt jogellenes magatartásokat vizsgálhatta érdemben, amelyek az ítéletben a felelősség megállapítása alapjául szolgáltak.

[64] A másodfokú bíróságnak a fellebbezési korlát által határolt felülvizsgálati jogköre a fentiek közül az 1., 2.pontokban hivatkozott kölcsön visszafizetésre és a 4. pontban felsoroltak közül a készletvagyonra és a pénzeszközökre terjedhetett ki. Nem képezték a felülvizsgálat részét a 3. pontban nevesített számlák alapján kifizetett eszközök, berendezések bérleti díjai, a 4. pontban megjelölt átadni elmulasztott mérleg szerinti követelėsvagyon.

[65] A Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint bírálja el.

A másodfokú bíróság a fentiek szerint eljárva értékelte a felek nyilatkozatait és az általuk megjelölt bizonyítási eszközöket és mindezekre tekintettel arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, és ezzel az adósnak vagyonsökkenést okozott. Az elsőfokú bíróság által megállapított vagyonsökkenést eredményező magatartások közül azonban a cég8 részére kifizetett 1.500.000 forint nem vehető figyelembe, mert ez az összeg a fizetėsképtelenséggel fenyegető helyzetet (2016. december 23-át) megelőző időpontban, 2016. szeptember 2-án került kifizetésre, továbbá az alperes (árnyék)vezetői tisztsége megkezdése előtt történt. Egyebekben egyetértett az elsőfokú bíróság értékelésével. A kialakult következetes és egységes bírói gyakorlat a kölcsön visszafizetését vagyonsökkenető magatartásnak tekinti, még ha a pénzeszközök csökkenése mellett egyidejűleg a kötelezettségek is csökkennek abban az esetben, ha a pénzeszköz az alperes hozzátartozójának cégéhez kerül. A cég3 részére történő kölcsön visszafizetésekor az alperes az adós „árnyékvezetőjének” volt tekinthető és annak kifizetésre a fizetėsképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, 2017. február 28-án került sor.

A mérleg szerinti készlet és pénzeszköz felszámolónak történő átadásának elmulasztása szintén a társaság vagyonát csökkentő magatartásként értékelhető.

[66] A vagyonsökkenés összegszerűsége így a fentiek szerint három tételből tevődik össze, a 2.000.000 forint kölcsön visszafizetés, a 4.366.000 forint készlet és 3.320.000 forint pénzeszköz felszámoló részére történő át nem adása, így a felperesek keresetéhez, illetve az elsőfokú bíróság által megállapított vagyonsökkenés összegéhez képest a megállapítható vagyonsökkenés mértéke 9.786.000 forint.

[67] Az alperes a Cstv. 33/A. § (4) és (5) bekezdése alapján rá háruló bizonyítási kötelezettség körében eredményesen védekezni nem tudott, míg a felperes eredményesen bizonyította az alperes felelőssége alapjául szolgáló fenti tényeket, amelyeknek következtében megállapíthatóak voltak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulatóban írt törvényi tényállási elemek.

[68] Mindezekre tekintettel az ítéltábla megállapította, hogy azon tények alapján, amikre a felperesek hivatkoztak és bizonyítottak, az alperes általi sikertelen ellenbizonyítás következtében az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulóta és (5) bekezdése alapján 9.786.000 forint vagyonsökkenés bekövetkeztéért megállapítható volt, amely alacsonyabb összeg az ítéletben megállapított vagyonsökkenés összegénél, ezért a részítéletet részben a vagyonsökkenés mértéke összegét érintően meg kellett változtatni, a 9.786.000 forint fölötti részében pedig a felperesek keresetét el kellett utasítani.

[69] Az ítéltábla ismét hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság a III. rendű felperesnek a hitelezők követelése kielégítésének megfiúsulása más okból történő bekövetkezte miatti vezetői felelősség megállapításáról, vagy annak elutasításáról, tehát a III. rendű felperesnek a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatóra alapított kereseti kérelméről nem rendelkezett, ezért ebben az eljárást az elsőfokú bíróságnak folytatni kell és a III. rendű felperes keresetét elbírálvá érdemi döntést kell hoznia, valamint a perköltség viseléséről is az érdemi döntésnek megfelelően kell határoznia.

[70] Az elsőfokú bíróság a 9.G.42.240/2018/7. számú végzésében az alperest 12.932.991 forint vagyoni biztosíték nyújtására kötelezte. Az ítéltábla a jelen részítélettel jogerősen megítélt vagyonsökkenés és a vagyoni biztosíték összegének különbözete vonatkozásában azért nem rendelkezett a vagyoni biztosítéknyújtás részbeni hatályon kívül helyezéséről, mert az alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a III. rendű felperes keresete alapján felelősség megállapítása iránt az eljárás még folyamatban van. Erre tekintettel felhívja az ítéltábla az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a III. rendű felperes keresetének elbírálása során hozott határozat meghozatalakor szükséges lehet a Cstv. 33/A. § (10) bekezdés szerinti döntés meghozatala is.

[71] A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló per meg nem határozható pertárgy értékű. A felperes az alperes felelőssége megállapítása tekintetében pernyertes lett. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a vagyonsökkenés összegének kis mértékkel alacsonyabb összegben történő megállapítása a felperes pernyertességére lényegi

kihatással nem volt, így az a perköltség osztott viselésének alapjául sem szolgálhatott, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében az alperest terhelik az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségek; saját költsége viselésén túlmenően köteles megfizetni a felperesnek az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget, valamint az államnak járó elsőfokú eljárási illetéket.

Köteles továbbá az alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében az I. és II. rendű felperesnek a másodfokú eljárásban a jogi képviselőjükkel összefüggésben ügyvédi munkadíjban felmerült költségeket megfizetni, amelynek összegét az ítéltábla I. rendű felperes esetében a megbízási szerződés és a költségjegyzéken történő felszámítással egyezően 100.000 forint + áfa összegben, míg a II. rendű felperes esetében a megbízási szerződés és a költségjegyzék nyomtatványon történő felszámítás figyelembe vételével bruttó 100.000 forint összegben határozott meg.

Köteles továbbá az alperes az eljárásnak az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja alapján meghatározott illetékfeljegyzési jogra tekintettel le nem rótt másodfokú eljárási illeték megfizetésére is. Az alperes az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján irányadó már nem hatályos, de a jelen eljárásra még változatlanul alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés szerint köteles az előzetesen le nem rótt elsőfokú eljárási és fellebbezési illetéket az államnak megfizetni.

[72] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett azonosító számát. Az illeték megfizetésének módjáról szóló tájékoztatás a 26/2022. (XII. 6.) IM rendelet 1. § (2) bekezdésében módosított, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és az állam által előlegzett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2023. május 3.

dr. Volein Anna s.k.
Judit s.k.

a tanács elnöke

dr. Kovács Mária s.k.

előadó bíró

dr. Bleier

bíró